

**VIJEĆE
EUROPSKE UNIJE**

**Bruxelles, 2 travnja 2025.
(OR. en)**

10261/11

**Međuinstitucionalni predmet:
2011/0103 (NLE)**

**AVIATION 140
ISL 9
N 11
USA 42
RELEX 523**

ZAKONODAVNI AKTI I DRUGI INSTRUMENTI

Predmet: Sporazum o zračnom prijevozu između Sjedinjenih Američkih Država s jedne strane, Europske unije i njezinih država članica s druge strane, Islanda s treće strane i Kraljevine Norveške s četvrte strane, i Dodatni sporazum između Europske unije i njezinih država članica s jedne strane, Islanda s druge strane i Kraljevine Norveške s treće strane o primjeni Sporazuma o zračnom prijevozu između Sjedinjenih Američkih Država s jedne strane, Europske unije i njezinih država članica s druge strane, Islanda s treće strane i Kraljevine Norveške s četvrte strane

SPORAZUM O ZRAČNOM PRIJEVOZU

SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE (dalje u tekstu „Sjedinjene Države”),

s jedne strane,

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BUGARSKA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

IRSKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANJOLSKA,

FRANCUSKA REPUBLIKA,

TALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPAR,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

REPUBLIKA MAĐARSKA,

MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AUSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

RUMUNJSKA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAČKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

UJEDINJENA KRALJEVINA VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE,

kao stranke Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije i kao države članice Europske unije (dalje u tekstu „države članice”),

i

EUROPSKA UNIJA,

s druge strane;

Island,

s treće strane; i

Kraljevina Norveška (dalje u tekstu „Norveška”),

s četvrte strane;

ŽELEĆI promicati međunarodni zrakoplovni sustav koji se temelji na tržišnom natjecanju zračnih prijevoznika uz minimalno državno uplitanje i regulaciju;

ŽELEĆI olakšati širenje mogućnosti međunarodnog zračnog prijevoza, među ostalim razvijanjem mreža zračnog prijevoza radi zadovoljavanja potreba putnikâ i pošiljateljâ za praktičnim uslugama zračnog prijevoza;

ŽELEĆI omogućiti zračnim prijevoznicima da putnicima i pošiljateljima nude konkurentne cijene i usluge na otvorenim tržištima;

ŽELEĆI postići liberaliziran sporazum, koji će biti na korist svim sektorima industrije zračnog prijevoza, među ostalim zaposlenicima zračnih prijevoznika;

ŽELEĆI osigurati najviši stupanj sigurnosti i zaštite u međunarodnom zračnom prijevozu te ponovno potvrđujući ozbiljnu zabrinutost u vezi s djelima ili prijetnjama u odnosu na sigurnost zrakoplova, koji ugrožavaju sigurnost osoba ili imovine, negativno utječu na obavljanje zračnog prijevoza i narušavaju povjerenje javnosti u sigurnost civilnog zrakoplovstva;

UZIMAJUĆI U OBZIR Konvenciju o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, koja je otvorena za potpisivanje 7. prosinca 1944. u Chicagu;

UVIĐAJUĆI da državne subvencije mogu negativno utjecati na tržišno natjecanje zračnih prijevoznika i ugroziti osnovne ciljeve ovog Sporazuma;

POTVRĐUJUĆI važnost zaštite okoliša pri razvoju i provedbi politike u području međunarodnog zrakoplovstva;

PRIMJEĆUJUĆI važnost zaštite potrošača, među ostalim zaštite koju pruža Konvencija o ujednačavanju određenih pravila u međunarodnom zračnom prijevozu, sklopljena 28. svibnja 1999. u Montrealu;

NAMJERAVAJUĆI proširiti okvir postojećih sporazuma u cilju otvaranja pristupa tržištima i postizanja najvećih mogućih pogodnosti za potrošače, zračne prijevoznike, radnu snagu i zajednice s objiju strana Atlantika;

PREPOZNAJUĆI da je važno poboljšati pristup njihovih zračnih prijevoznika globalnim tržištima kapitala kako bi se ojačalo tržišno natjecanje i promicali ciljevi ovog Sporazuma;

NAMJERAVAJUĆI uspostaviti presedan od globalnog značaja za promicanje prednosti liberalizacije u ovom izuzetno važnom gospodarskom sektoru;

PREPOZNAJUĆI da je stupanjem na snagu Ugovora iz Lisabona o izmjeni Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o osnivanju Europske zajednice 1. prosinca 2009. Europska unija zamijenila i naslijedila Europsku zajednicu i da se od tog datuma sva prava i obveze Europske zajednice i sva upućivanja na nju u Sporazumu o zračnom prijevozu koji su potpisale Sjedinjene Američke Države i Europska zajednica i njezine države članice 25. i 30. travnja 2007. primjenjuju na Europsku uniju,

SPORAZUMJELI SU SE O SLJEDEĆEM:

ČLANAK 1.

Definicija

„Stranka” znači Sjedinjene Države, Europska unija i njezine države članice, Island ili Norveška.

ČLANAK 2.

Primjena Sporazuma o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom i Prilogom ovom Sporazumu

Odredbe Sporazuma o zračnom prijevozu koji su potpisale Sjedinjene Američke Države i Europska zajednica i njezine države članice 25. i 30. travnja 2007. (dalje u tekstu „Sporazum o zračnom prijevozu”), kako je izmijenjen Protokolom o izmjeni Sporazuma o zračnom prijevozu koji su potpisale Sjedinjene Američke Države i Europska unija i njezine države članice 24. lipnja 2010. (dalje u tekstu „Protokol”), koje su uključene u ovaj Sporazum, primjenjuju se na sve stranke ovog Sporazuma, podložno njegovu Prilogu. Odredbe Sporazuma o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom, primjenjuju se na Island i Norvešku kao da su države članice Europske unije, tako da Island i Norveška imaju sva prava i obveze država članica koje proizlaze iz tog sporazuma. Odredbe Priloga ovom Sporazumu čine sastavni dio ovog Sporazuma.

ČLANAK 3.

Raskid ili prestanak privremene primjene

1. Sjedinjene Države ili Europska unija i njezine države članice u bilo kojem trenutku mogu u pisanom obliku, diplomatskim putem, obavijestiti ostale tri stranke o svojoj odluci o raskidu ovog Sporazuma ili o prestanku njegove privremene primjene na temelju članka 5.

Kopija obavijesti istodobno se šalje Međunarodnoj organizaciji civilnog zrakoplovstva (ICAO). Ovaj se Sporazum raskida ili njegova privremena primjena prestaje u ponoć po griničkom srednjem vremenu (GMT) na kraju prometne sezone Međunarodnog udruženja zračnih prijevoznika (IATA) koja je u tijeku godinu dana nakon datuma pisane obavijesti, osim ako je prije isteka tog razdoblja obavijest povučena uz suglasnost svih stranaka.

2. Island ili Norveška u bilo kojem trenutku mogu u pisanom obliku, diplomatskim putem, obavijestiti ostale stranke o svojoj odluci o povlačenju iz Sporazuma ili o prestanku njegove privremene primjene na temelju članka 5. Kopija obavijesti istodobno se šalje ICAO-u. Takvo povlačenje iz Sporazuma ili prestanak njegove privremene primjene stupa na snagu u ponoć GMT na kraju prometne sezone IATA-e koja je u tijeku godinu dana nakon datuma pisane obavijesti, osim ako je prije isteka tog razdoblja obavijest povučena uz suglasnost stranke koja ju je dostavila, Sjedinjenih Država i Europske unije i njezinih država članica.

3. Sjedinjene Države ili Europska unija i njezine države članice u bilo kojem trenutku mogu u pisanom obliku, diplomatskim putem, obavijestiti Island ili Norvešku o svojoj odluci o raskidu ovog Sporazuma ili o prestanku njegove privremene primjene u odnosu na Island ili Norvešku. Kopija obavijesti istodobno se šalje drugim dvjema strankama i ICAO-u. Raskid Sporazuma ili prestanak njegove privremene primjene u odnosu na Island ili Norvešku stupa na snagu u ponoć GMT na kraju prometne sezone IATA-e koja je u tijeku godinu dana nakon datuma pisane obavijesti, osim ako je prije isteka tog razdoblja obavijest povučena uz suglasnost Sjedinjenih Država, Europske unije i njezinih država članica te stranke kojoj je obavijest upućena.

4. Kad je riječ o diplomatskim notama iz ovoga članka, diplomatske note upućene Europskoj uniji i njezinim državama članicama ili od strane njih prima odnosno šalje, ovisno o slučaju, Europska unija.

5. Neovisno o ostalim odredbama ovog članka, ako se Sporazum o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom, otkaže, istodobno se raskida i ovaj Sporazum.

ČLANAK 4.

Registracija pri ICAO-u

Glavno tajništvo Vijeća Europske unije ovaj Sporazum i sve njegove izmjene registrira pri ICAO-u.

ČLANAK 5.

Privremena primjena

Stranke su suglasne da će od datuma potpisivanja ovog Sporazuma do njegova stupanja na snagu privremeno primjenjivati Sporazum, u mjeri u kojoj to dopušta mjerodavno nacionalno zakonodavstvo. Ako se Sporazum o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom, otkaže u skladu s njegovim člankom 23. ili prestane njegova privremena primjena u skladu s člankom 25. tog sporazuma ili prestane privremena primjena Protokola u skladu s člankom 9. Protokola, istodobno prestaje i privremena primjena ovog Sporazuma.

ČLANAK 6.
Stupanje na snagu

Ovaj Sporazum stupa na snagu na najkasniji od sljedećih datuma:

1. datum stupanja na snagu Sporazuma o zračnom prijevozu;
2. datum stupanja na snagu Protokola;
3. mjesec dana nakon datuma posljednje od diplomatskih nota koje su stranke razmijenile, a kojima se potvrđuje da su dovršeni svi potrebni postupci za stupanje ovog Sporazuma na snagu.

Kad je riječ o toj razmjeni diplomatskih nota, diplomatske note upućene Europskoj uniji i njezinim državama članicama ili od strane njih prima odnosno šalje, ovisno o slučaju, Europska unija. Diplomatske note ili note koje upućuju Europska unija i njezine države članice sadržavaju priopćenja svake države članice kojima se potvrđuje da su dovršeni potrebni postupci za stupanje ovog Sporazuma na snagu.

U POTVRDU TOGA niže potpisani, propisno ovlašteni u tu svrhu, potpisali su ovaj Sporazum.

Sastavljeno u u četiri primjerka 2011.

ZA SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE

ZA KRALJEVINU BELGIJU

ZA REPUBLIKU BUGARSKU

ZA ČEŠKU REPUBLIKU

ZA KRALJEVINU DANSKU

ZA SAVEZNU REPUBLIKU
NJEMAČKU

ZA REPUBLIKU ESTONIJU

ZA IRSKU

ZA HELENSKU REPUBLIKU

ZA KRALJEVINU ŠPANJOLSKU

ZA FRANCUSKU REPUBLIKU

ZA TALIJANSKU REPUBLIKU

ZA REPUBLIKU CIPAR

ZA REPUBLIKU LATVIJU

ZA REPUBLIKU LITVU

ZA VELIKO VOJVODSTVO
LUKSEMBURG

ZA REPUBLIKU MAĐARSKU

ZA MALTU

ZA KRALJEVINU NIZOZEMSKU

ZA REPUBLIKU AUSTRIJU

ZA REPUBLIKU POLJSKU

ZA PORTUGALSKU REPUBLIKU

ZA RUMUNJSKU

ZA REPUBLIKU SLOVENIJU

ZA SLOVAČKU REPUBLIKU

ZA REPUBLIKU FINSKU

ZA KRALJEVINU ŠVEDSKU

ZA UJEDINJENU KRALJEVINU
VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE
IRSKE

ZA EUROPSKU UNIJU

ZA ISLAND

ZA KRALJEVINU NORVEŠKU

Posebne odredbe u odnosu na Island i Norvešku

Odredbe Sporazuma o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom, prilagođene kako slijedi, primjenjuju se na sve stranke ovog Sporazuma. Odredbe Sporazuma o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom, primjenjuju se na Island i Norvešku kao da su države članice Europske unije, tako da Island i Norveška imaju sva prava i obveze država članica koje proizlaze iz tog sporazuma, podložno sljedećem:

1. članak 1. stavak 9. Sporazuma o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom, glasi:

„područje’ za Sjedinjene Države znači kopnene površine (kopno i otoci), unutarnje vode i teritorijalno more pod njihovim suverenitetom ili jurisdikcijom, a za Europsku uniju i njezine države članice znači kopnene površine (kopno i otoci), unutarnje vode i teritorijalno more gdje se primjenjuje Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru i pod uvjetima utvrđenima u tom sporazumu i bilo kojem instrumentu koji ga naslijedi, osim kopnenih površina i unutarnjih voda pod suverenitetom ili jurisdikcijom Kneževine Lihtenštajna; podrazumijeva se da primjena ovog Sporazuma na zračnu luku Gibraltar ne dovodi u pitanje odgovarajuće pravne pozicije Kraljevine Španjolske i Ujedinjene Kraljevine u vezi sa sporom o suverenitetu nad područjem na kojem se zračna luka nalazi, kao ni daljnju suspenziju zrakoplovnih mjera Europske unije koje su na snazi među državama članicama od 18. rujna 2006. u pogledu zračne luke Gibraltar, u skladu s Izjavom ministara o zračnoj luci Gibraltar, dogovorenoj u 18. rujna 2006. u Córdoba; i”;

2. članci od 23. do 26. Sporazuma o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom, ne primjenjuju se na Island i Norvešku;
3. članci 9. i 10. Protokola ne primjenjuju se na Island i Norvešku;
4. u odjeljku 1. Priloga 1. Sporazumu o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom, dodaju se sljedeće točke:

„(w) Island: Sporazum o zračnom prijevozu, potpisan u Washingtonu 14. lipnja 1995.; izmijenjen 1. ožujka 2002. razmjenom nota; izmijenjen 14. kolovoza 2006. i 9. ožujka 2007. razmjenom nota.

(x) Kraljevina Norveška: Sporazum koji se odnosi na usluge zračnog prijevoza, koji je stupio na snagu razmjenom nota u Washingtonu 6. listopada 1945.; izmijenjen 6. kolovoza 1954. razmjenom nota; izmijenjen 16. lipnja 1995. razmjenom nota.”;

5. tekst odjeljka 2. Priloga 1. Sporazumu o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom, glasi:

„Neovisno o odjeljku 1. ovog Priloga, za područja koja nisu obuhvaćena definicijom ‚područja‘ iz članka 1. ovog Sporazuma, sporazumi iz točaka (e) (Danska – Sjedinjene Države), (g) (Francuska – Sjedinjene Države), (v) (Ujedinjena Kraljevina – Sjedinjene Države) i (x) (Norveška – Sjedinjene Države) iz tog odjeljka i dalje se primjenjuju u skladu s uvjetima svakog od njih.”;

6. tekst odjeljka 3. Priloga 1. Sporazumu o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom, glasi:

„Neovisno o članku 3. ovog Sporazuma, zračni prijevoznici SAD-a nemaju pravo pružati usluge prijevoza samo tereta, ako to nije dio usluge koju koriste Sjedinjene Države, do ili od točaka u državama članicama, osim do ili od točaka u Češkoj Republici, Francuskoj Republici, Saveznoj Republici Njemačkoj, Velikom Vojvodstvu Luksemburg, Malti, Republici Poljskoj, Portugalskoj Republici i Slovačkoj Republici, Islandu i Kraljevini Norveškoj.”;

7. na kraju članka 3. Priloga 2. Sporazumu o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom, dodaje se sljedeća rečenica:

„Za Island i Norvešku, to uključuje, ali nije ograničeno na, članke 53., 54., i 55. Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru i propise Europske unije kojima se provode članci 101., 102., i 105. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, kako su uključeni u Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru, kao i sve njegove izmjene.”;

8. članak 21. stavak 4. Sporazuma o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom, primjenjuje se na Island i Norvešku u mjeri u kojoj je relevantno zakonodavstvo Europske unije uključeno u Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru, u skladu s eventualnim prilagodbama. Prava predviđena člankom 21. stavkom 4. točkama (a) i (b) Sporazuma o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom, dostupna su Islandu i Norveškoj jedino ako, kad je riječ o uvođenju operativnih ograničenja povezanih s bukom, Island i Norveška na temelju relevantnog zakonodavstva Europske unije uključenog u Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru podliježu nadzoru koji je usporediv s onime iz članka 21. stavka 4. Sporazuma o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom.

ZAJEDNIČKA IZJAVA

Predstavnici Sjedinjenih Američkih Država, Europske unije i njezinih država članica, Islanda i Kraljevine Norveške potvrdili su da tekstu Sporazuma o zračnom prijevozu između Sjedinjenih Američkih Država s jedne strane, Europske unije i njezinih država članica s druge strane, Islanda s treće strane, i Kraljevine Norveške s četvrte strane („Sporazum”), treba potvrditi vjerodostojnost na ostalim jezicima, kako je predviđeno ili razmjenom pisama prije potpisivanja Sporazuma ili odlukom Zajedničkog odbora nakon potpisivanja Sporazuma.

Ova Zajednička izjava sastavni je dio Sporazuma.

Za Sjedinjene Američke Države:

Za Europsku uniju i njezine države članice:

Za Island:

Za Kraljevinu Norvešku:

DODATNI SPORAZUM
IZMEĐU EUROPSKE UNIJE I NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA
S JEDNE STRANE,
ISLANDA S DRUGE STRANE
I KRALJEVINE NORVEŠKE S TREĆE STRANE
O PRIMJENI SPORAZUMA O ZRAČNOM PRIJEVOZU
IZMEĐU
SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA S JEDNE STRANE, EUROPSKE UNIJE I NJEZINIH
DRŽAVA ČLANICA S DRUGE STRANE,
ISLANDA S TREĆE STRANE
I KRALJEVINE NORVEŠKE S ČETVRTE STRANE

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BUGARSKA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

IRSKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANJOLSKA,

FRANCUSKA REPUBLIKA,

TALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPAR,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

REPUBLIKA MAĐARSKA,

MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AUSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

RUMUNJSKA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAČKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

UJEDINJENA KRALJEVINA VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE,

kao stranke Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije i kao države članice Europske unije (dalje u tekstu „države članice”),

i

EUROPSKA UNIJA,

s jedne strane,

ISLAND,

s druge strane,

i

KRALJEVINA NORVEŠKA (dalje u tekstu „Norveška”),

s treće strane;

UZIMAJUĆI U OBZIR da je Europska komisija u ime Europske unije i njezinih država članica u pregovorima dogovorila Sporazum o zračnom prijevozu sa Sjedinjenim Američkim Državama, u skladu s Odlukom Vijeća kojom se Komisiju ovlašćuje da započne pregovore,

UZIMAJUĆI U OBZIR da je Sporazum o zračnom prijevozu između Sjedinjenih Američkih Država i Europske zajednice i njezinih država članica (dalje u tekstu „Sporazum o zračnom prijevozu”) parafiran 2. ožujka 2007., potpisan 25. travnja 2007. u Bruxellesu i 30. travnja 2007. u Washingtonu i privremeno se primjenjuje od 30. ožujka 2008.,

UZIMAJUĆI U OBZIR da je Sporazum o zračnom prijevozu izmijenjen Protokolom o izmjeni Sporazuma o zračnom prijevozu između Sjedinjenih Američkih Država i Europske unije i njezinih država članica (dalje u tekstu „Protokol”) parafiran 25. ožujka 2010. i potpisan 24. lipnja 2010. u Luxembourg, u

UZIMAJUĆI U OBZIR da su Island i Norveška, kao potpuno integrirane članice jedinstvenog europskog zrakoplovnog tržišta zahvaljujući Sporazumu o Europskom gospodarskom prostoru, pristupili Sporazumu o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom, putem Sporazuma između Sjedinjenih Američkih Država s jedne strane, Europske unije i njezinih država članica s druge strane, Islanda s treće strane i Kraljevine Norveške s četvrte strane (dalje u tekstu „Sporazum”), od istog datuma, koji uključuje Sporazum o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom,

UVIĐAJUĆI da je potrebno utvrditi postupovne aranžmane za odlučivanje, prema potrebi, o načinu poduzimanja mjera na temelju članka 21. stavka 5. Sporazuma o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom,

UVIĐAJUĆI da je usto potrebno utvrditi postupovne aranžmane za sudjelovanje Islanda i Norveške u Zajedničkom odboru osnovanom člankom 18. Sporazuma o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom, i u arbitražnim postupcima iz njegova članka 19. Tim postupovnim aranžmanima trebalo bi osigurati potrebnu suradnju, protok informacija i savjetovanje prije sastanaka Zajedničkog odbora, kao i primjenu određenih odredaba Sporazuma o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom, među ostalim onih koje se odnose na zaštitu, sigurnost te izdavanje i povlačenje prometnih prava i državne potpore,

SPORAZUMJELI SU SE O SLJEDEĆEM:

ČLANAK 1.

Obavješćivanje

U slučaju da Europska unija i njezine države članice odluče raskinuti Sporazum u skladu s člankom 3. Sporazuma ili obustaviti njegovu privremenu primjenu ili povući obavijesti s tom namjerom, Komisija prije slanja obavijesti Sjedinjenim Američkim Državama diplomatskim kanalima o tome odmah obavješćuje Island i Norvešku. Jednako tako, Island i/ili Norveška o takvim odlukama odmah obavješćuju Komisiju.

ČLANAK 2.

Suspenzija prometnih prava

Odluku donesenu u skladu s člankom 21. stavkom 5. Sporazuma o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom, kojom se zračnim prijevoznicima druge strane ne dopušta obavljanje dodatnih frekvencija ili ulazak na nova tržišta na temelju Sporazuma i šalje obavijest o tome Sjedinjenim Američkim Državama, ili kojom se takva odluka ukida, donose Vijeće, u ime Europske unije i država članica, odlučujući jednoglasno u skladu s odgovarajućim odredbama Ugovora, te Island i Norveška. Predsjednik Vijeća, djelujući u ime Europske unije i njezinih država članica, Islanda i Norveške o takvoj odluci zatim obavješćuje Sjedinjene Američke Države.

ČLANAK 3.

Zajednički odbor

1. Europsku uniju, države članice, Island i Norvešku u Zajedničkom odboru osnovanom člankom 18. Sporazuma o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom, zastupaju predstavnici Komisije, država članica, Islanda i Norveške.
2. Stajalište Europske unije, država članica, Islanda i Norveške u okviru Zajedničkog odbora predstavlja Komisija, osim u područjima Europske unije koja su u isključivoj nadležnosti država članica, u kojem ga slučaju predstavlja predsjedništvo Vijeća ili Komisija, Island i Norveška, prema potrebi.
3. Stajalište Islanda i Norveške u okviru Zajedničkog odbora u vezi s pitanjima koja se odnose na članak 14. ili 20. Sporazuma o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom, ili pitanjima koja ne zahtijevaju donošenje odluke koja proizvodi pravne učinke zauzima Komisija u dogovoru s Islandom i Norveškom.
4. Za ostale odluke Zajedničkog odbora u vezi s pitanjima koja se odnose na uredbe i direktive koje su uključene u Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru, Island i Norveška sami zauzimaju svoje stajalište na prijedlog Komisije.

5. Za ostale odluke Zajedničkog odbora u vezi s pitanjima koja se ne odnose na uredbe i direktive koje su uključene u Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru, Island i Norveška sami zauzimaju svoje stajalište u dogovoru s Komisijom.

6. Komisija poduzima potrebne mjere kako bi osigurala potpuno sudjelovanje Islanda i Norveške na svim sastancima s državama članicama u svrhu koordinacije, savjetovanja ili donošenja odluka te pristup relevantnim informacijama tijekom priprema za predstojeće sastanke Zajedničkog odbora.

ČLANAK 4.

Arbitraža

1. Komisija predstavlja Europsku uniju, države članice, Island i Norvešku u arbitražnim postupcima na temelju članka 19. Sporazuma o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom.

2. Komisija, prema potrebi, poduzima mjere kako bi osigurala da Island i Norveška budu uključeni u pripremu i koordinaciju arbitražnih postupaka.

3. Ako Vijeće odluči suspendirati pogodnosti u skladu s člankom 19. stavkom 7. Sporazuma o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom, Island i Norveška obavješćuju se o toj se odluci. Jednako tako, Island i/ili Norveška obavješćuju Komisiju ako donesu takvu odluku.

4. O svim drugim primjerenim mjerama koje se donose na temelju članka 19. Sporazuma o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom, u vezi s pitanjima koja su unutar EU-a u nadležnosti Unije odlučuje Komisija, uz pomoć Posebnog odbora predstavnika država članica koje imenuje Vijeće te predstavnika Islanda i Norveške.

ČLANAK 5.

Razmjena informacija

1. Island i Norveška bez odgode obavješćuju Komisiju o svakoj odluci o odbijanju, povlačenju, suspenziji ili ograničavanju odobrenja za zračne prijevoznike Sjedinjenih Američkih Država koju donesu na temelju članka 4. ili 5. Sporazuma o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom. Komisija jednako tako bez odgode obavješćuje Island i Norvešku o takvim odlukama koje donesu države članice.

2. Island i Norveška bez odgode obavješćuju Komisiju o svim zahtjevima ili obavijestima koje upute ili prime na temelju članka 8. Sporazuma o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom. Komisija jednako tako bez odgode obavješćuje Island i Norvešku o takvim zahtjevima ili obavijestima koje upute ili prime države članice.

3. Island i Norveška bez odgode obavješćuju Komisiju o svim zahtjevima ili obavijestima koje upute ili prime na temelju članka 9. Sporazuma o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom. Komisija jednako tako bez odgode obavješćuje Island i Norvešku o takvim zahtjevima ili obavijestima koje upute ili prime države članice.

ČLANAK 6.

Državne subvencije i potpore

1. Ako Island ili Norveška smatraju da će subvencije ili potpore koje razmatraju ili pružaju državna tijela na području Sjedinjenih Američkih Država negativno utjecati na konkurentnost kako je navedeno u članku 14. stavku 2. Sporazuma o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom, o tome obavješćuju Komisiju. Ako Komisiju o sličnom pitanju obavijesti neka država članica, Komisija o tome jednako tako obavješćuje Island i Norvešku.

2. Komisija, Island i Norveška mogu se obratiti tim tijelima ili zatražiti sastanak Zajedničkog odbora osnovanog na temelju članka 18. Sporazuma o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom.

3. Komisija, Island i Norveška bez odgode jedni druge obavješćuju ako im se Sjedinjene Američke Države obrate na temelju članka 14. stavka 3. Sporazuma o zračnom prijevozu, kako je izmijenjen Protokolom.

ČLANAK 7.

Raskid ili prestanak privremene primjene

1. Stranka u bilo kojem trenutku može u pisanom obliku, diplomatskim putem, obavijestiti ostale stranke o svojoj odluci o raskidu ovog Dodatnog sporazuma ili o prestanku njegove privremene primjene. Raskid ovog Dodatnog sporazuma ili prestanak njegove privremene primjene stupa na snagu u ponoć po griničkom srednjem vremenu (GMT) šest mjeseci nakon datuma pisane obavijesti o raskidu ili prestanku privremene primjene, osim ako je prije isteka tog razdoblja obavijest povučena uz suglasnost stranaka.

2. Neovisno o ostalim odredbama ovog članka, ako se Sporazum raskine ili prestane njegova privremena primjena, istodobno se raskida i ovaj Dodatni sporazum ili prestaje njegova privremena primjena.

ČLANAK 8.

Privremena primjena

Stranke su suglasne da će od datuma potpisivanja ovog Dodatnog sporazuma ili od datuma iz članka 5. Sporazuma, ovisno o tome koji je datum kasniji, do njegova stupanja na snagu na temelju članka 9. privremeno primjenjivati ovaj Dodatni sporazum, u mjeri u kojoj to dopušta mjerodavno nacionalno zakonodavstvo.

ČLANAK 9.

Stupanje na snagu

Ovaj Dodatni sporazum stupa na snagu ili (a) mjesec dana nakon datuma posljednje od diplomatskih nota koje su stranke razmijenile, a kojima se potvrđuje da su dovršeni svi potrebni postupci za stupanje ovog Dodatnog sporazuma na snagu, ili (b) na dan stupanja Sporazuma na snagu, ovisno o tome koji je datum kasniji.

U POTVRDU TOGA niže potpisani, propisno ovlašteni u tu svrhu, potpisali su ovaj Dodatni sporazum.

Sastavljeno u u tri primjerka 2011. na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, islandskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, norveškom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom jeziku, pri čemu je tekst na svakom od tih jezika vjerodostojan.

ZA KRALJEVINU BELGIJU

ZA REPUBLIKU BUGARSKU

ZA ČEŠKU REPUBLIKU

ZA KRALJEVINU DANSKU

ZA SAVEZNU REPUBLIKU NJEMAČKU

ZA REPUBLIKU ESTONIJU

ZA IRSKU

ZA HELENSKU REPUBLIKU

ZA KRALJEVINU ŠPANJOLSKU

ZA FRANCUSKU REPUBLIKU

ZA TALIJANSKU REPUBLIKU

ZA REPUBLIKU CIPAR

ZA REPUBLIKU LATVIJU

ZA REPUBLIKU LITVU

ZA VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG

ZA REPUBLIKU MAĐARSKU

ZA MALTU

ZA KRALJEVINU NIZOZEMSKU

ZA REPUBLIKU AUSTRIJU

ZA REPUBLIKU POLJSKU

ZA PORTUGALSKU REPUBLIKU

ZA RUMUNJSKU

ZA REPUBLIKU SLOVENIJU

ZA SLOVAČKU REPUBLIKU

ZA REPUBLIKU FINSKU

ZA KRALJEVINU ŠVEDSKU

ZA UJEDINJENU KRALJEVINU VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE

ZA EUROPSKU UNIJU

ZA ISLAND

ZA KRALJEVINU NORVEŠKU